

ENTREVISTA SANITAT

La consellera de Salut, Alba Vergés, creu que atreure professionals als centres sanitaris del Pirineu no és qüestió d'incentius econòmics sinó de crear aliances amb altres més grans perquè estiguin connectats amb altres equips mèdics i no se sentin sols a l'hora d'aten-

dre pacients. També assegura que la seua "obsessió" és mantenir les esperes quirúrgiques, per a proves i per a l'especialista en un temps de referència "que hem establert com a raonable" i veu necessari un pla per renovar equipaments dels hospitals.

«Per atreure professionals al Pirineu no han de sentir-se sols»

Alba Vergés

CONSELLERA DE SALUT

S.E.

Com afronten la dificultat per trobar personal sanitari per al Pirineu? La solució podria ser crear aliances de centres de la zona amb altres de Barcelona o és qüestió d'oferir incentius econòmics?

El Forum de Diàleg Professional va constatar que l'incentiu econòmic no és el més rellevant perquè un professional vulgui estar en un lloc, sinó poder desenvolupar-se professionalment. Per això les aliances són molt importants per als pacients i per als professionals, que veuen que al territori tenen les mateixes oportunitats d'estar al dia i no sentir-se sols a l'hora d'atendre. En un hospital gran hi ha equips i en un de petit, estàs sol moltes vegades. Estar connectat a un equip i amb la possibilitat d'anar a Barcelona una vegada a la setmana o cada quinze dies fa que et sentis més segur. Si volem captar professionals cap al territori, que té molt atractiu perquè no hi ha tanta pressió assistencial, han de tenir una bona connexió. És una via que treballem, també a l'Atenció Primària, crear equips territorials grans. A Pediatria ja s'està fent.

Aquest estiu també hi va haver problemes per cobrir substitucions a la capital i les infermeres alerten de falta de personal. Es forma prou professionals?

A Medicina estem formant molta més gent de la que es jubilarà. Per tant, la qüestió és ser capaç que tots els centres siguin atractius i per això treballem en aquestes aliances. Tenim més metges que la mitjana de l'OCDE, però menys personal d'infermeria. Volem desenvolupar els seus rols a Primària i els hospitals, tenim ganes que n'hi hagi més i això es treballa des de les universitats. En el global de Catalunya el 80% dels estudiants d'Infermeria són catalans i a Lleida el 40% són de fora, la meitat d'Aragó, i això incideix en la planificació perquè la gent tendeix a atansar-se a casa.

És que les condicions econòmiques a Aragó són millors.

No és només això. És que són d'allà.

Infermeres i auxiliars de geriàtrics denuncien pitjors condicions que als hospitals.

Al sector social els convenis no

ALBERT GÓDIA

«Amb aliances (amb altres centres) els professionals veuen que al territori poden estar al dia i no sentir-se sols»

«Molta més gent necessita proves i operacions, però hem augmentat l'activitat»

«Fa falta un pla específic per posar al dia els hospitals en equipaments»

són els mateixos que en salut. És normal que se sentin menys valorades. Fan un treball imprescindible, per això hem de prestigiar aquest sector, que va molt lligat a la salut, que té el repte, compartit amb Afers Socials, de l'envelliment i la cronicitat.

Les llistes d'espera quirúrgiques o per fer-se proves són inevitables?

La solució no són plans de xoc que intentin reduir el nombre de persones, la nostra obsessió és mantenir les esperes en els temps de referència que ens hem establert com a raonables, segons la prioritat i la urgència clínica. Les qüestions que no ho són, mirem que siguin dins del temps de garantia i això ho estem complint. Hi ha molta més gent que necessita consultes a l'especialista, proves i operacions, per això creix [la llista], però hem augmentat l'activitat i mantenim el temps. A Lleida

hem augmentat l'activitat quirúrgica un 9,7 per cent en els últims quatre anys, cosa que vol dir 17.333 operacions. Les proves diagnòstiques, un 25 per cent i les consultes a l'especialista, un 22,5 per cent, reduint de 55 a 46 dies el temps d'espera.

L'Arnau de Vilanova està pendent d'una remodelació gradual des de fa anys. Creu que els hospitals s'estan quedant obsolets en instal·lacions o equipaments?

Es van actualitzant. El problema de la crisi és que va tallar les inversions i ara s'han d'engegar. Aquí hi ha una nova UCI, per exemple. No s'abandona cap centre. Els hospitals que tenen uns anys s'han d'anar renovant. El pla de millora als CAP de Catalunya destina 30 milions en tres anys per posar-los al dia i dotar-los d'ecògrafs. Posar al dia els hospitals en equipaments ha de tenir també un

pla específic. Els professionals demanen noves màquines.

Vostè va participar en un debat a Lleida sobre el consorci entre Arnau i Santa Maria que finalment es va desestimar. Està enterrat definitivament?

No és una prioritat per al departament. S'ha de treballar de manera integrada, en xarxa, però no només entre l'Arnau i el Santa Maria, sinó també amb Tremp i la Seu. Això no vol dir una fusió, sinó una col·laboració a favor dels pacients.

Centres privats veuen favoritisme amb la Clínica de Ponent al mantenir Salut les derivacions malgrat que l'hospital està tancat.

Tot el que podem fer als nostres propis centres, ho fem i si en algun moment tenim restriccions, per espai o pel que cosa sigui, contractem serveis. Aquesta és la filosofia. No està previst cap canvi, perquè tenim els centres funcionant al màxim.

El Homrani vol millors condicions per al personal dels geriàtrics.

La Vall de Boí i Endesa instal·laran 5 carregadors per a cotxes elèctrics.

p. 16

p. 19

INFRASTRUCTURES INICIATIVES

El veto als camions a l'N-230 a l'hivern arribarà a Osca i serà en divendres i diumenge

Des de la frontera a Benavarri, quan abans s'aplicava fins al túnel de Vielha en dissabte i diumenge || Canvis en vigor ben aviat a petició d'Aran per millorar la seguretat durant la campanya d'esquí

X. RODRÍGUEZ / M. CODINAS

LLEIDA | La restricció de pas als camions per l'N-230 al seu pas per Aran a l'hivern s'ampliarà en els propers dies. S'aplicarà al tram comprès entre la frontera francesa i Benavarri, a Osca, quan ara s'acaba al túnel de Vielha. També canviarà de dies i serà en divendres i diumenge, quan ara és en dissabte i diumenge (vegeu les claus). Aquests canvis responen a peticions del Consell General d'Aran, que han acceptat el Servei Català de Trànsit (SCT), la direcció general de Trànsit (DGT) i el ministeri de Foment, titular d'aquesta carretera que discorre per Catalunya i Aragó. Pretenen millorar així la seguretat del trànsit durant la campanya d'esquí, quan augmenta per l'afluència de públic a la Val en cap de setmana.

D'aquesta manera, i una vegada la prohibició es publiqui al Butlletí Oficial de l'Estat en els propers dies, la prohibició s'aplicarà els divendres entre les 17.00 i les 24.00 hores en direcció a la Val i els diumenges de les 13.00 a les 19.00 hores en sentit contrari, coincidint amb l'arribada i la sortida dels esquiadors que visiten Baqueira Beret. Aquesta mesura serà vigent fins al 12 d'abril.

El síndic d'Aran, Paco Boya (UA), va explicar que "es millorarà de forma substancial la fluïdesa del trànsit, especialment els divendres i diumenges que obre Baqueira i hi ha moments d'alta tensió per als conductors i situacions de risc". Boya va assegurar que "el pas de 500 camions que travessen els nostres pobles genera un gran impacte

Vista panoràmica de la carretera N-230 al seu pas per Vielha.

SÍNDIC D'ARAN

Boya va assegurar que es "millorarà la fluïdesa del trànsit" i va insistir en l'accidentalitat de la via

a la Val i una greu problemàtica per als conductors que circulen per l'N-230". Va assenyalar com a punts conflictius el tram de l'embassament d'Escales "que és molt sinuós i sense espai per avançar". Boya va afegir que "l'alta presència de camions, les condicions orogràfiques i climatològiques i l'elevat trànsit de l'N-230, especialment

durant la temporada d'esquí, la fan especialment perillosa". Així ho evidencien "les estadístiques d'accidentalitat, especialment al tram entre Sopeira i la frontera".

Millores a la carretera

Val a recordar que entre els anys 2010 i 2017 el trànsit mitjà diari per aquesta carretera a Vielha va oscil·lar entre 1.806 i 2.475 vehicles. Mentrestant, uns 500 camions al dia passen per l'N-230, la qual cosa complica el trànsit i la seguretat. Davant d'aquesta situació, el ministeri de Foment va proposar el 2018 diverses alternatives per a la millora de la carretera,

tot i que el Consell General, l'ajuntament de Vielha, la Diputació i la Generalitat van rebutjar totes les opcions i van plantejar la construcció d'un túnel per l'oest d'Aran, pel bosc de Baricauba.

A més, el govern aranès està impulsant un pla estratègic per millorar la mobilitat en aquesta carretera i al port de la Bonaigua.

En aquest sentit, ha encarregat un estudi a un equip d'experts per determinar quines mesures s'han de prendre. També preveu instar les administracions a dur a terme les millores pertinents a les dos vies (vegeu SEGRE de divendres).

LES CLAUS

Prohibició de pas

El veto a camions s'aplicarà els divendres entre les 17.00 i les 24.00 hores des de Benavarri fins a la frontera francesa. Els diumenges no podran circular de les 13.00 a les 19.00 hores en sentit contrari.

Aplicació

La mesura entrarà en vigor els propers dies, quan es publiqui al Butlletí Oficial de l'Estat (BOE), i s'aplicarà fins al diumenge 12 d'abril, un dia abans que Baqueira acabi la temporada d'esquí.

Sinistralitat

L'estudi Eurorap sobre seguretat viària assenyala dos trams de l'N-230 entre els de més accidentalitat. Es tracta del trajecte entre l'accés a Sopeira i el Pont de Suert i entre el túnel de Vielha i Aubèrt. Amb aquesta mesura, el Consell General preveu millorar la seguretat de la carretera.

Millores en mobilitat

El Consell ha encarregat un estudi a experts per plantejar mesures que millorin la mobilitat a l'N-230 i el port de la Bonaigua.

Túnel de Baricauba

El govern aranès, l'ajuntament de Vielha, la Diputació i la Generalitat van rebutjar les propostes de l'Estat per millorar el traçat de l'N-230 i van proposar un túnel pel bosc de Baricauba.

Un milió per evitar més despreniments a la C-13

El conseller de Territori, Damià Calvet, va anunciar ahir una inversió d'un milió d'euros per assegurar el talús que va patir els despreniments que van tallar la C-13 entre Rialp i Llavorsí el 27 de desembre passat. El tram està des d'aleshores restringit, amb pas alternatiu mentre es duen a terme treballs per assegurar el pendent.

"En les properes setmanes començarem les obres per assegurar el talús amb ancoratges i una malla en una cota superior a l'actual", va dir.

L'objectiu és assegurar la circulació en aquest punt per

deixar enrere solucions temporals. Ara un semàfor que dona pas alternatiu als vehicles i una malla de seguretat ocupa la meitat de la calçada. El conseller va explicar que s'està estudiant si caldran actuacions "més definitives" en el punt del despreniment, una

PORT DE COMIOLS

Calvet assegura que abans de l'estiu presentaran un projecte que doni resposta a la demanda del territori

cosa que es decidirà "en els propers mesos".

Quant al condicionament del port de Comiols per millorar la connexió entre els dos Pallars i l'àrea metropolitana de Barcelona, Calvet va assegurar que "pretenem presentar abans que comenci l'estiu un projecte que doni resposta a la voluntat de les comarques d'estar més ben connectades". També va avançar que "volem comptar amb un gran consens al territori".

Va fer aquestes declaracions durant la inauguració del museu geològic de Tremp (vegeu la pàgina 18).

Els vehicles circulen ara amb un pas alternatiu.

TREMP	Creu Roja..... 973 65 29 54	Inem..... 973 65 07 65	Creu Roja..... 973 62 01 64	Escola de Piragüisme..... 973 62 07 75
Ajuntament..... 973 65 00 05	Servei d'ambulàncies..... 973 65 10 00	Bombers..... 973 65 08 80	Servei d'ambulàncies..... 904 10 71 07	Jutjat de Pau..... 973 62 01 67
CAP Urgències..... 973 65 28 28	Farmàcies..... Martínez..... 973 65 00 32	Urgències Mossos..... 112	Farmàcia..... T. Mallorqués..... 973 62 00 65	Bombers..... 973 62 00 80
Hospital Comarcal del Pallars..... 973 65 22 55	Enjuanes..... 973 65 01 38	Mossos d'Esquadra..... 973 65 88 00	Taxis..... Diaz de la Fuente..... 973 25 01 04	Mossos d'Esquadra..... 973 65 88 85
	Nova..... 973 65 25 25	LA POBLA DE SEGUR	.....Solanes..... 973 62 14 59	ESTERRI D'ÀNEU
	Taxis..... Bonsom..... 973 65 09 29	Ajuntament..... 973 68 00 38	.....Colom..... 973 62 07 33	Ajuntament..... 973 62 60 05
	.....Públics..... 973 65 09 52	Oficina municipal turisme..... 973 68 02 57	.....Obiols..... 973 62 04 51	Bombers..... 973 62 60 82
	.....Xavier Badia..... 973 65 16 78	SORT	.....Baldomà..... 973 62 10 43	LLAVORSI
	Correus..... 973 65 03 09	Ajuntament..... 973 62 00 10	Correus..... 973 62 02 41	Ajuntament..... 973 62 20 08

MUNICIPIS EQUIPAMENTS

Tremp estrena el seu museu geològic a l'aire lliure, únic al sud d'Europa

El conseller assegura que el municipi és la “capital del país” de la geologia

Una de les peces que es poden veure al jardí de roques.

X.R.

IREMP | Tremp va inaugurar ahir el museu geològic a l'aire lliure, que està compost per un jardí de roques, l'avinguda dels Temps Geològics i una torre d'acer i pedres. Es tracta d'un equipament únic al sud d'Europa que busca atansar a la ciutadania conceptes bàsics sobre la geologia i l'evolució de la Terra i de la vida. L'Institut Cartogràfic i Geològic de

Catalunya (ICGC) ha impulsat el projecte, que ha suposat una inversió de 235.000 euros.

L'alcaldesa de Tremp i presidenta del Geoparc Orígens, Pilar Cases, va explicar que en quatre anys s'inaugurarà el centre d'interpretació de terres del Pirineu, que s'ubicarà al costat de la seu de l'ICGC a Tremp. En aquest sentit, el conseller de Territori, Damià Calvet, va assegurar que el

Imatge de l'avinguda dels Temps Geològics.

museu a l'aire lliure, el distintiu Geoparc i la seu de l'ICGC fan “de Tremp la capital geològica del país”.

El museu és fruit de la col·laboració entre l'ICGC, Tremp, el gremi d'àrids i ajuntaments i particulars, que han cedit les pedres que s'exposen. El jardí de roques de Tremp és el segon de Catalunya després del de Rubió (Soriguera). Tots dos es complementen, perquè

il·lustren fases geològiques diferents. A més, el paviment de l'avinguda dels Temps Geològics reproduïx la cronologia de l'evolució del planeta. A la inauguració del museu també va assistir el director de l'ICGC, Jaume Massó.

D'altra banda, Cases va demanar a Calvet un pla de finançament per al Geoparc “que inclogui diverses conselleries de la Generalitat”.

PRESSUPOSTOS

Esterrí tindrà pista de vòlei i plaques solars a l'escola

ESTERRI D'ÀNEU | Esterrí d'Àneu preveu millorar equipaments en els pressupostos del 2020, que ascendeixen a 2,2 milions. Concretament, destinarà 20.000 euros a millorar l'actual pista de tennis i instal·lar xarxes de voleibol a la pista de futbol descoberta. Una altra de les inversions que es contemplen és la instal·lació de plaques solars a l'escola. El projecte costarà uns 60.000 euros i estarà subvencionat en un 50% pels fons europeus Feder i en un 25% per la Diputació. A més, també asfaltarà mig quilòmetre del camí que va des de la central hidroelèctrica fins al pont romànic amb una altra ajuda de 33.000 euros provinent de la Diputació. Els comptes també preveuen una partida per habilitar un espai de *coworking*, com ja va avançar SEGRE.

INFRASTRUCTURES

Castell de Mur inverteix 50.000 € a millorar un accés

CASTELL DE MUR | El ple de Castell de Mur ha aprovat el projecte de pavimentar un tram del camí que va des de la carretera LV-9124 fins al nucli de Vilamolat. L'actuació compta amb un pressupost que ascendeix als 50.000 euros, aproximadament.

De dilluns a divendres

DIARIdeNIT / MAGAZÍN /

21.00 h

red. 00.10 (de dilluns a divendres)
16.30 (de dimecres a divendres)
12.30 (dissabtes)

Presentat i dirigit per:
Mariví Chacón

STREET ART CERTÀMENS

L'art lleidatà llueix a Bombai

La lleidatana Lily Brik reflexiona a la seua nova obra sobre la robòtica i la societat || És la imatge del Techfest 2020, la fira tecnològica més gran d'Àsia

A. SISCART

| BOMBAI | L'*street art* i la tecnologia també poden ser amics. I si no que ho diguin a Lily Brik. L'artista lleidatana acaba de tornar de l'Índia després de firmar un mural al campus tecnològic i científic de la universitat de Bombai en el marc del Techfest, la fira tecnològica més gran d'Àsia. L'obra, encarregada pels organitzadors del certamen per convertir-se en la imatge d'aquesta nova edició, vol transmetre "pau i tranquil·litat" davant de l'inici d'una era robòtica desconeguda i temuda per bona de la població mundial. "El més difícil va ser desenvolupar una idea amb què, siguin les que siguin la cultura i la procedència del que mira el mural, pugui entendre'l", va explicar ahir a SEGRE la lleidatana, que creu haver-ho aconseguit. "Molta gent em va dir que hi veia protecció i bondat i això m'alegra perquè em sembla que s'entén", va afegir. Així mateix, encara que l'*androide* de l'obra no té gènere, Brik va voler donar-li una cara "femenina" per reivindicar la figura de la dona en un país en el qual ara es desperta el feminisme. "Em va commoure que diverses nenes vinguessin a veure'm perquè de grans volen ser artistes. Mai abans havien vist un creador i menys encara un que fos dona", va confessar la lleidatana. L'encàrrec va estar llest el mateix dia que es va iniciar la fira, el 3 de gener, a la qual van acudir personalitats del sector tecnològic, diversos premis Nobel i fins i tot el primer ministre de Bhutan, el país de la felicitat.

El mural es troba a l'entrada del campus tecnològic i científic de la universitat de Bombai.

Molts nens van anar expressament al complex per veure Lily Brik.

JORNADES

El col·leccionisme, a debat a Salàs de Pallars

| SALÀS DE PALLARS | El Cafè Saló de Salàs de Pallars acollirà dimecres una nova edició de Col·leccionant Passions sota el títol *El col·leccionisme privat a les Terres de Ponent i del Pirineu*. La jornada s'inaugurarà a les 10.30 hores i a les 11.15 h el col·leccionista Francesc Farràs oferirà la ponència *Drapaires de les memòries perdudes*. L'activitat principal s'iniciarà a les 11.45 h amb el debat d'actualitat entre els col·leccionistes Miquel Esport, Claudi Avençin, Joan Casimiro i Cinto Gabriel i la parella formada per Mercè Marmolejo i José Ruiz.

PROJECCIONS

'L'esperit de la pintura', d'Isabel Coixet, a Lleida

| LLEIDA | CaixaForum Lleida acollirà aquesta setmana la primera sessió del cicle de cine documental *Sala C: cinema, creació i art contemporani*, a les 19.00 hores amb *L'esperit de la pintura*. Es tracta d'una cinta de la guardonada cineasta catalana Isabel Coixet, que tracta sobre la relació entre el creador d'art contemporani Cai Guo-Qiang, el primer a exposar en vida al Museu del Prado, i les obres d'artistes com el Greco, Velázquez o Goya que allotja el mateix equipament madrileny i que ell admira. El preu de l'entrada és de 6 euros.

PRÒXIMS PROJECTES

Madrid

■ Triple encàrrec de la Universitat Complutense, on a part de firmar un grafiti impartirà un curs i dissenyarà un cartell.

Lleida

■ Donarà forma tres mesos a un macromural per a l'empresa Nou Transport de la ciutat.

Argentina

■ Disseny d'un mural i una botella de vi per a un important viticultor argentí.

JOSEP MIQUEL GARCIA

Joan de Muga

La inauguració de la Galeria Joan Prats a la Rambla de Catalunya l'any 1976 va ser un esdeveniment d'excepció. Instal·lada a l'antic establiment de barrets del mític Joan Prats, va ser redissenada per l'arquitecte Josep Lluís Sert, que va conservar els vidres glaçats de l'entrada, va folrar de pita el terra i va arrodonir totes les cantoneres de les parets. El seu fundador, Joan de Muga, ens va deixar la setmana passada i mereix el record de la cultura catalana. El seu pare, Manuel de Muga, havia creat Edicions Polígrafa, especialitzada en llibres d'art, que havia editat monografies dels grans mestres de l'avantguarda. Ara, el seu fill Joan eixamplava l'horitzó de l'empresa amb aquesta ga-

leria que obria l'escenografia del carrer Consell de Cent, on hi havia el rovell del mercat de l'art català, amb René Metras i els Gaspar. L'espai en si mateix era ja un luxe, ja que Joan Prats recordava aquell esperit de l'avantguarda lligat a Sert i a Joan Miró, i a Calder, que havia realitzat per amb ell un mòbil que penjava de l'aparador. Estàvem en plena transició democràtica i Joan de Muga va guanyar-se els pintors que llavors representaven aquest període de compromís i de llibertats. Els seus artistes fidels serien la trilogia de Joan Hernández Pijuan, Albert Ràfols Casamada i Josep Guinovart. Durant un període de temps els va tenir en exclusiva, i simbolitzaven la modernitat a què aspirava la

burguesia col·leccionista catalana. Periòdicament els exposava, així com mestres com Joan Miró o Maria Helena Vieira da Silva. A més dels tres grans pintors, Joan de Muga va apostar per Joan Brossa, a qui va defensar com artista, i per Perejaume, que continua present a les seves exposicions.

Amb la intenció de dialogar també amb l'obra gràfica, Polígrafa va ampliar el seu catàleg de gravats i va obrir Artgràfic, al carrer Balmes, als baixos d'on tenia les oficines. Amb aquesta disponibilitat, Joan de Muga oferia exposicions individuals de grans artistes, als quals editava obra gràfica i monografies d'art. Tot sumava per engrandir el projecte, que tenia cada vegada més una projecció internaci-

onal. Va obrir galeries a Nova York i era present a les principals fires d'art internacionals.

La relació amb artistes internacionals va impulsar fins i tot un espai al Poble Nou on presentà projectes específics de grans creadors com John Cage, Rebecca Horn o Sigmar Polke. Va ser aquest el punt àlgid de la seva carrera, consolidant un projecte que exportava artistes catalans i importava creadors de renom. El seu emblemàtic establiment de la Rambla va haver de tancar portes per l'increment dels lloguers en aquesta zona i va concentrar la seva energia al local del carrer de Balmes, que encara resta obert, amb el pas a una nova generació de Muga que l'ha succeït. La seva relació amb l'art de Ponent se centra en

Josep Guinovart, que durant força anys va ser artista exclusiu de la galeria, i amb Hernández Pijuan, que va exposar moltes de les seves obres fetes al taller de Folquer. En determinat moment va tenir molt interès per l'obra de Cristòfol. De tot plegat, en va quedar una mostra sobre la revista antiartística *ART* que va acollir a la galeria, amb obres extraordinàries de Cristòfol, Lamolla, Viola i Crous. També, l'única litografia d'una "morfologia" que Cristòfol va acceptar fer. Recordades també són les exposicions que va dedicar a Benet Rossell, en el seu vessant de pintor.

Descansi el galerista que va recolzar-se en la memòria de Joan Prats per apostar per l'avantguarda catalana.

críticad'art

VIDAL VIDAL || DIA DE REG

L'última veïna

Homenatge a Teresa, com la cançó de l'Ovidi. Per la meua nova feina, me'n vaig a Os de Balaguer un diumenge al matí per tal de lliurar una medalla commemorativa a una centenària: cada vegada n'hi ha més, també alguns centenaris, però no tants. La senyora Teresa té el cap clar, s'expressa amb coherència, fa força goig –tota ben arreglada– i el seu rostre plàcid irradia una llum que goso atribuir a la bondat natural. Devia ser una noia molt guapa. Dues noies, de fet, perquè té una germana bessona, també encara viva, si bé no en aquella mateixa llar d'avis, nascudes amb deu minuts de diferència al caire de la mitjanit de cap d'any, de manera que l'una és de 1919 i l'altra de 1920, en dues dècades diferents (ara acaba de passar a Illinois i els diaris en van plens).

Vivia fins fa pocs mesos a la Maçana, en un trencall de la carretera del Doll. El seu naixement va coincidir amb la inauguració del pantà de Camarasa. Venia al món mentre s'anava omplint d'aigua l'embassament. Ens explica que, de jove, els diumenges baixaven a peu –tres hores d'anada, altres tres de tornada– al mercat d'Artesa de Segre. Havien d'anar a buscar el pa a Fontllonga –on fa temps que va tancar el forn– a

Per quant de temps? Un altre poble buit, aviat? Quina plaga, quin drama!

lloms del ruquet, en un trajecte d'una hora i mitja, més hora i mitja per tornar. S'emociona, com si no s'ho acabés de creure, fent balanç dels canvis que ha vist al llarg d'un segle, no tots positius.

La setmana anterior, em parlaven al Consell Comarcal de la Noguera d'una altra dona, en aquest cas septuagenària, que s'està rumiant d'abandonar Marcovau, petit nucli del municipi de Foradada, amb destinació a una residència de Balaguer, de manera que ja només hi restaria una sola veïna, de nacionalitat holandesa. Per quant de temps? Un altre poble buit, aviat? Quina plaga, quin drama, quina pena!

El nom de Marcovau sempre m'ha cridat l'atenció, quan el veig en un rètol viari, pujant o baixant per la C-26, entre Cubells i Artesa, pels seus reïssos medievals i literaris (em fa pensar en el Marcovaldo del títol d'una novel·la d'Italo Calvino). De fet, llegeixo que es tracta d'un topònim enigmàtic d'origens germànics. També que el seu castell ja enderrocat havia pertangut a la vescomtessa Arsenda d'Àger, esposa d'Arnau Mir de Tost, una dama valenta i decidida de l'onzena centúria que segons algun apunt biogràfic va morir vella per a l'època: als cinquanta.

MAGDALENA ALTISENT

DIUMENGE, 12 DE GENER DEL 2020

privat

La Mari Pau i la tradició

La que va ser una de les cares dels primers anys de TV3, la lleidatana Mari Pau Huguet, va ser l'encarregada de pronunciar el pregó dels Tres Tombs de Sant Antoni de Lleida, i una de les primeres coses que va dir va ser que, per descomptat, havia menjat caragols en la seua estada a Lleida. Davant d'un nombrós grup d'assistents a l'acte, entre els quals es trobaven l'actual ambaixador d'Espanya a Andorra, Àngel Ros, Huguet es va emocionar recordant la seua infantesa a la Bordeta.

Un ministre a favor del 155

Tot just anunciar-se el nom del nou ministre de Cultura, José Manuel Rodríguez, va faltar temps perquè els *bussejadors* de Twitter reproduïssin els seus *afalacs* a l'aplicació del 155 a Catalunya la tardor del 2017.

la imatge del dia

Menys aus aquàtiques a Lleida

Les *altes* temperatures al nord d'Europa per a aquesta època de l'any, a causa del canvi climàtic, han propiciat que menys aus aquàtiques hagin de *baixar* fins a Lleida aquest hivern. Ahir en van fer un recompte a la Mitjana.

l'ascensor

Cristina Molinero

És la responsable del viver per a emprenedors que va posar en marxa la Paeria a Gardeny l'any 2011 i que pràcticament està ple.

Pilar Cases

Puja l'alcaldeessa de Tremp, el municipi que ahir va inaugurar un museu geològic a l'aire lliure, un equipament únic al sud d'Europa.

Eduard Bellera

Aquest professional de la restauració ha estat 14 anys al capdavant del restaurant Bellera, un referent de la gastronomia de Lleida que ara tanca.

Ali Khamenei

L'Iran, país del qual és líder suprem, va admetre que va abatre un avió ucraïnès "per un error humà", amb 176 morts. Inadmissible.

bonÀrea

Només nosaltres ho fem i ho podem acreditar

Certificat per **AENOR**

Directe del camp

ORIGEN

CRIANÇA

ELABORACIÓ

QUALITAT I ESTALVI

AENOR certifica el "directe del camp" de bonÀrea, un model productiu i comercial únic al món

bonarea.com
 @bonarea_oficial